

	de interese economice, financiare sau politice.”, iar potrivit art. 2 din proiect „comunitatea criminală-orice comunitate de persoane care acționează în conformitate cu reguli informale specifice stabilite (recunoscute) de către aceste persoane, al căror scop este obținerea de beneficii ilegale în interesul membrilor săi sau în interesul altor persoane prin intimidare, amenințări, constrângere, șantaj, confruntări, implicarea minorilor în activitatea criminală, comiterea de infracțiuni sau instigarea la comiterea lor;”. În acest sens menționăm că potrivit art. 54 alin. (1) lit.c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative: „terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi. Argumentele menționate sunt valabile și pentru noțiunile de „rețea criminală” și „grup criminal organizat”. Mai mult, sintagma reguli informale, utilizate la definirea noțiunii comunitate criminală nu poate fi acceptată în redacția actuală, or, calitatea acestei formulări este lipsită de stabilitate și predictibilitate. Ținând cont de faptul că în Legea penală definește și operează cu noțiunile grup criminal organizat și organizație criminală, care aparent includ noțiunile propuse pentru completare, considerăm că nu este judicios de adăugat la norma discutată noțiunile noi indicate în proiect. 1.3. Noțiunea de „lider informal” – și criteriile de atribuire a acestei calități care nu țin de organele de drept, dar de restul membrilor comunității criminale, este una ambiguă și sunt riscuri să nu atingă nivelul necesar de calitate a legii care să permită a o considera una conformă Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și prevederilor Constituționale, motiv din care este necesar de revăzut conceptual această definiție. Astfel, se propune ca alternativă a modului de determinare a liderilor informali prin recunoașterea//perceperea nu de restul membrilor ci de concluziile analizelor operaționale realizate de către persoanele responsabile. În consecință, competența și responsabilitatea de a stabili liderii informali va reveni reprezentanților organelor de drept și organelor de forță.	interacțiunile lor în cadrul instituțiilor penitenciare, stabilind un sistem informal caracterizat prin clasa conducătoare, clasele intermediare și asuprite; Se acceptă Noțiune de lider informal redactat după cum urmează: <i>lider informal</i> – persoană, adept al subculturii criminale, responsabil pentru gestionarea unui domeniu sau direcții de activitate ilegală în mediul penitenciar, ori persoană recunoscută/percepută de restul deținuților ca fiind o presupusă forță conducătoare capabilă să influențeze deciziile luate în cadrul acestui mediu;
--	--	--

	1.4. Cu referire la implementarea măsurii/acțiunii de analiză operațională și Culegerea de date despre organizație (articolul 131 din proiect) în Legea nr.50/2012 comunicăm că acestea de fapt se încadrează în Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații și prin implementarea modificărilor în varianta propusă va permite evitarea efectuării procedurilor prescrise pe domeniul activității speciale de investigații, în special ce vizează garanțiile stabilite (modalitatea și mecanismele de evidență, control, informare a persoanelor supuse activităților), adică se va legaliza unele pseudo-măsuri care în lipsa unor garanții adecvate va crea practici noi vicioase ce se pot solda cu survenirea unor efecte negative chiar și abuzuri. La fel, nu în deplină măsură este elucidată modalitatea controlului și verificării legalității acțiunilor întreprinse, dispuse/realizate și distrugerea rezultatelor obținute în cazul nepertinentei acestora în urma activităților întreprinse în scopul prevenirii și combaterii criminalității organizate. În acest context, rezultă că persoana în privința căreia sunt aplicate prevederile Legii nr. 50/2012 nu este suficient protejată, fiind aduse ingerințe la viața privată. Prin urmare opinăm că implementarea acestor măsuri/acțiuni nu pot depăși cadrul legal oferit de Codul de procedură penală și de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, care conține un șir de garanții pentru asigurarea dreptului la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței, prevăzut de art.8 din Convenția europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului (CEDO) adică pentru a fi suficient de previzibile și pentru a se reduce riscul abuzurilor de putere. 1.5. Totodată, considerăm extrem de larg ca noțiune și ca definiție prevederea referitor la: „destinatar – persoana fizică sau juridică, autoritatea publică, instituție sau oricare altă organizație căruia îi sunt divulgate datele, fie că aceasta este sau nu o parte terță;”. La subiect, cuvântul destinatar este unul comun, care raportat la alte acte normative poate crea mai multe confuzii de interpretare a acestei calități. Mai mult, ultimul text din definiție „fie că aceasta este sau nu o parte terță” nu clarifică la care din cei indicați în normă se referă, și anume la destinatari sau la oricare altă organizație.	Se acceptă art.13¹ completat cu alin (2) și (6) (2) Culegerea de date despre organizație se autorizează de șeful autorității prevăzute la art. 6 alin. (1). Nu se acceptă În sensul Art. 2 din Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului.
--	--	--

	1.6. La noțiunea „identitate fictivă” propunem cuvintele „rețea infracțională” a le substitui cu cuvintele „rețea criminală” având în vedere că autorul a definit noțiunea de rețea criminală și nu rețea infracțională, iar terminologia utilizată trebuie să fie uniformă pentru a evita interpretările neuniforme. (art.54 alin. (1) lit.c) din legea 100/2017). 2. La pct.3 cu referire la modificările pentru Articolul 3: 2.1. În prima frază cuvintele „grupurilor organizate” propunem a le substitui cu cuvintele „grupurilor criminale organizate” întru respectarea utilizării terminologiei uniforme. 2.2. La lit.i) – textul „legalizarea veniturilor din infracțiune”, considerăm că este superflue având în vedere că prevederile art.243 alin.(1) lit.a) din Codul penal, care definește noțiunea de „spălare de bani”;;a) convertirea sau transferul bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor sau de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni; b) tăinuirea sau deghizarea naturii, originii, amplasării, dispunerii, transmierii, deplasării proprietății reale a bunurilor ori a drepturilor aferente de către o persoană care știe sau trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite; c) dobândirea, deținerea sau utilizarea bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite; d) participarea la orice asociere, înțelegere, complicitate prin acordarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acțiunilor prevăzute la lit.a)-c)” include și acțiunea de legalizare a veniturilor din infracțiune, situație care determină concluzia necesității excluderii acestei acțiuni din prevederea menționată. 3. La pct.4 cu referire la modificările propuse pentru Articolul 4: 3.1. Propunem autorului a revedea principiul propus la lit.j) „cooperare internațională” având în vedere că art.4 lit. i) din Legea nr.50/2012 prevede principiul „cooperarea cu organizațiile internaționale și cu societatea civilă.”. Astfel, propunem textul „cu organizațiile internaționale și” a-l exclude din litera i) art.4. din Legea nr.50/2012;	Se acceptă parțial noțiunea „identitatea fictivă” exclusă din proiect Se acceptă Punctul 3 expus într-o redacție nouă Se acceptă Art. 4 a fost redactat conform obiecțiilor
--	---	---

	4. La punctul 6. cu referire la modificările propuse pentru articolul 6: Propunem completarea art. 6 alin. (1) din proiect cu textul „Serviciul Fiscal de Stat” având în vedere că conform art. 269² și art. 270² alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, Serviciul Fiscal de Stat, la fel ca și Serviciul Vamal, are organ de investigație și urmărire penală. Organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art.241–242, 244, 2441, 250–253 și 3351 din Codul penal. 5. La pct.7 cu referire la modificările propuse pentru Articolul 7: 5.1. La alineatul (1) lit. b) propunem cuvintele „grupurilor organizate” a le substitui cu cuvintele „grupurilor criminale organizate” întru respectarea utilizării terminologiei uniforme. 5.2. la lit. e) cuvintele „înaintarea propunerilor” propunem a le substitui cu cuvintele „înaintează propuneri”, or verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent , forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective; 6. La pct. 11. cu referire la modificările propuse pentru Articolul 131: 6.1. Lipsește o clarificare în nota informativă din care raționamente s-a dezvoltat un procedeu separat în proiectul de lege discutat față de măsura specială de investigație prevăzută la art.364 din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigație – Culegerea de informație. Or, instrumentul prevăzut la art.364 din Legea nr.59/2012 prevede posibilitatea utilizării rezultatelor acestor instrumente și ca mijloace de probă în cadrul unor eventuale procese penale. În situația dacă se determină argumentele instituirii unui astfel de instrument, considerăm judicios a se face o remarcă că, la necesitate, se va aplica și Legea nr.59/2012. La acest compartiment reiterăm argumentele expuse și la pct. 1.4. din prezentul aviz. 6.2. cu referire la articolul 141 – Agentul sub acoperire ar putea crea confuzii sau concurențe cu investigatorul sub acoperire, persoană prevăzută la art.9 alin.(3) din Legea nr.59/2012. Mai mult ca atât și nota informativă este lacunară la acest aspect invocând doar la acest aspect că: „În partea ce ține de art. 141 modificarea propusă urmărește să permită	Se acceptă A fost completat art. 6 alin. 1 cu „Serviciul Fiscal de Stat” Se acceptă Redactat conform propunerilor Se acceptă Redactat conform propunerilor Acceptat parțial măsurile specifice nu reprezintă măsură specială de investigație în cadrul procedurii procesuale penale Se acceptă Art. 14¹ exclus din proiect
--	--	--

	utilizarea unor tehnici speciale de investigare în scopul combaterii criminalității organizate „agentul sub acoperire”, precum și reglementează procesul de creare, dobândire și utilizare a unei identități fictive atribuite agentului sub acoperire”. În lipsa unor clarificări în nota informativă se poate crea confuzii sau concurențe cu investigatorul sub acoperire, persoană prevăzută la art.9 alin.(3) din Legea nr.59/2012. Prin urmare, art. 14¹ din proiect (Agentul sub acoperire) urmează a fi amendat în sensul prevederile Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, precum și cu Codul de procedură penală, prin substituirea sintagmei ”agent sub acoperire” cu cea de ”investigator sub acoperire”. Or, potrivit articolul 36 din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații - „Investigația sub acoperire reprezintă colectarea de date și informații de către investigatorul sub acoperire sub o identitate codificată, fictivă sau reală, care acționează în temeiul și în limitele prevederilor legale”. Subsecvent, ar fi salutar utilizarea aceleiași semantici și în textul proiectului pentru definirea aceleiași activități. 7. Totodată, susținem poziția excluderii procurorului de la obligațiunea de a primi propunerea de aplicare a măsurii specifice de comitere a infracțiunii controlate, precum și înaintarea judecătorului de instrucție a demersului privind autorizarea comiterii infracțiunii controlate. Astfel, considerăm că procurorul urmează a fi exclus din autoritatea de autorizare la capitolul indicat. Aceste atribuții sânt improprii activității de procuror și vin în contradicție cu Legea nr.3/2016 cu privire la procuratură și Codul de procedură penală.	Se acceptă măsura specifică de comitere a infracțiunii controlate se abrogă
Serviciul de Informații și Securitate (Nr. E/4639 din 30.04.2024)	La proiectul 1. La pct. 2 (articolul 2): - noțiunea de „comunitate criminală” este definită ca „comunitate de persoane care acționează...”, adică „comunitatea” este definită iarăși ca „comunitate”, ceea ce face ca această definiție să nu fie una clară, or, ce ar însemna într-un final termenul de „comunitate”. Respectiv, propunem substituirea acestuia cu textul „grup de persoane sau clan care acționează în conformitate cu reguli informale specifice stabilite ...”. Tot la această noțiune, sunt enumerate metodele de obținere a beneficiilor ilegale de către membrii comunității criminale, cum ar fi amenințări, constrângere, șantaj, implicarea minorilor în activitate criminală,	Se acceptă Noțiunile redactate conform obiecțiilor

comiterea de infracțiuni sau instigarea la comiterea lor. Așadar, șantajul, constrângerea și implicarea minorilor ș.a., reprezintă în esență componente de infracțiuni, iar la final de noțiune textul „comiterea de infracțiuni sau instigarea la comiterea lor” le absoarbe. Respectiv, este suficient textul „comiterea de infracțiuni sau instigarea la comiterea lor” fără a fi necesară enumerare acestor componente de infracțiune sau, ca soluție alternativă după textul „în activitate criminală,” a se revizui și a se expune textul „sau comiterea a altor infracțiuni sau instigarea la comiterea lor”, întru oferirea unei expunerii logice acestei definiții.

- la noțiunile de „organizație care oferă asistență sau suport unui grup criminal organizat sau o organizație criminală (asociație criminală)” și „organizație creată din fondurile unui grup criminal organizat sau unei organizații (asociații) criminale”, în primul caz se utilizează textul de „informații fiabile”, în cea de a doua noțiune se folosește textul „informații sigure”, considerăm oportun a se uniformiza limbajul și a se utiliza textul „informații sigure”.

- la noțiunea „destinatar” – persoană fizică sau juridică, autoritate publică, instituție sau oricare altă organizație căruia îi sunt divulgate datele, fie că aceasta este sau nu o parte terță”. Nu poate fi înțeleasă ideea autorului în partea ce vizează „fie că aceasta este sau nu o parte terță”. Considerăm necesară revizuirea și detalierea acestui aspect.

- la noțiunea de „identitate fictivă” după textul „ofițerii de investigații” considerăm necesar a se completa cu textul „ofițerii de informații”, din motiv că ofițerii SIS la fel desfășoară operațiuni sub acoperire, iar potrivit art. 7 alin. (1) pct. 17) din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciul are dreptul de a confecționa, utiliza, în scop conspirativ, acte care codifică identitatea persoanelor, apartenența departamentală a subdiviziunilor, organizațiilor, încăperilor ...”.

În caz contrar, ofițerii de informații nu vor putea beneficia de identitate fictivă în temeiul Legii nr.50/2012 deoarece proiectul de modificare prevede doar două categorii: ofițerii de investigații și agenții sub acoperire. Însă, potrivit noilor modificări operate la Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, ofițerii de informații nu mai au statut de ofițeri de investigații (a se vedea Legea nr. 286/2023).

	2. La pct. 3 (articolul 3): - considerăm necesar ca litera a) să se expună cu următorul cuprins: „a) infracțiuni cu caracter terorist sau alte activități teroriste”. Potrivit art. 3 din Legea nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, nu toate activitățile teroriste reprezintă infracțiuni cu caracter terorist, respectiv, domeniul este unul mult mai complex și este necesar de a se preveni întreg fenomenul nu doar părți ale acestuia. - litera f) la final a se completa cu textul „,otrăvitoare sau toxice;”, aceste substanțe fiind la fel periculoase pentru viața și sănătatea persoanei și deseori supuse traficului ilicit de către grupurile criminale sau organizațiile criminale.	Se acceptă parțial Punctul 3 expus în redacție nouă după cum urmează: <i>„Articolul 3. Sfera de acțiune a legii</i> <i>Principalele domenii ale combaterii criminalității organizate includ prevenirea, detectarea și combaterea infracțiunilor care, conform Codului penal, se consideră comise de către un grup criminal sau o organizație (asociație) criminală, precum și infracțiunile comise în interesul acestora.”</i>
Centrul Național Anticorupție (Nr. 06/2/7240 din 29.04.2024)	La art. I pct.8 din proiect privind completarea art.9 alin.(1) din Legea nr.50/2012 cu lit.h), propunem substituirea textului „investigarea” cu textul „prevenirea și investigarea”, deoarece unele acțiuni care, la moment, nu pot fi prevăzute cu exactitate pot face parte din sfera prevenirii. În esență, propunerea rezultă și din denumirea legii propriu zise. Cu referi la modificarea alin.(2) al aceluiași articol din lege, propunem excluderea textului „lit.h),” și, totodată, cu completarea alin.(3) al articolului prenotat, înainte de textul „k) și l)”, cu textul „lit.h)”. Modificarea este necesară deoarece pentru realizarea prevenirii și investigării finanțării crimei organizate, în fiecare caz în parte, nu este necesară existența unui plan aprobat de către Guvern. Suntem de părere că exercitarea prevenirii și investigării crimei organizate, în calitate de măsură de prevenire, este oportună pentru fiecare caz de parvenire a informației despre crearea unui grup sau unei organizații criminale ori despre posibila atragere a persoanei în activitatea criminală organizată, dacă sunt informații că sunt utilizate careva instrumente de finanțare. La art.I pct.10 din proiect privind completarea art.12 alin.(3) din Legea nr.50/2012, recomandăm expunerea lit.c) după cum urmează: „culegerea de informații despre organizație și rețea criminală”.	Se acceptă Punctul 8 redactate conform propunerilor după cum urmează: <i>„h) prevenirea și investigarea finanțării crimei organizate;”</i> Se acceptă Alin. (2) și (3) redactate conform propunerilor Nu se acceptă Culegerea de date se efectuează în privința organizațiilor comerciale sau necomerciale create din fondurile unui grup criminal organizat sau unei organizații criminale sau despre organizație care oferă asistență sau

	Concomitent, propunem la capitolul VI „Cooperarea internațională” din Legea 50/2012, reglementarea modului în care trebuie efectuată înaintarea cererilor de cooperare și schimb de informații, cum ar fi prin intermediul sistemului I-24/7 al Organizației Internaționale de Poliție Criminală (INTERPOL) sau altor canale regionale: SIENA, KARIN, etc. În prezent, nu există prevederi normative care ar stabili proceduri în acest sens, de altfel destul de sensibile și importante pentru entitățile de investigare.	suport unui grup criminal organizat sau unei organizații (asociații) criminale. Nu se acceptă Utilizatorii autorizați a canalelor securizate de cooperare sunt instruiți cu referire la modul în care trebuie efectuată înaintarea cererilor de cooperare și schimbul informații la solicitările entităților naționale.
Ministerul Finanțelor Nr.18-69-4176 din 15 aprilie 2024	lipsă de obiecții și propuneri	Se acceptă
Ministerul Justiției Nr. 04/1-4162 din 02 mai 2024	La Articolul I: Potrivit pct. 2 din proiect, se propune completarea art. 2 din Legea nr. 50/2012, cu o serie de noi noțiuni. Astfel, cu referire la inițiativa de completare cu așa noțiuni precum: „rețea criminală”, „comunitate criminală” și „lider informal”, se recomandă examinarea suplimentară a oportunității completării articolului prenotat, în contextul în care Codul penal nr. 985/2002, la art. 46 și 47 deja definește „Grupul criminal organizat” și, respectiv, „Organizația (asociația) criminală”. Suplimentar, cu referire la oportunitatea completării legii prenotate cu noțiunea „lider informal”, atragem atenția asupra existenței prevederilor art. 42 alin. (3) din Codul penal, potrivit căruia se consideră organizator persoana care a organizat săvârșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora. În acest context, menționăm că toate formele participăției sunt reglementate de legislația penală, iar încadrarea juridică a faptelor comise de către grupul criminal organizat sau organizația (asociația) criminală, precum și răspunderea penală a membrilor acestora, urmează a fi efectuată	Se acceptă Noțiunile redactate conform obiecțiilor după cum urmează: <i>„rețea criminală –formă complexă de cooperare în mod concertat între grupări criminale organizate, concepută pentru a facilita și coordona comiterea de activități ilegale pe plan internațional</i> <i>subcultura criminală în mediul penitenciar– este un fenomen complex, caracterizat de reguli stricte și norme de comportament impuse de către deținuți pentru a reglementa interacțiunile lor în cadrul instituțiilor penitenciare, stabilind un sistem informal</i>

	în exclusivitate în baza prevederilor Codului penal al Republicii Moldova, iar la aprecierea existenței unei atare forme a participației penale trebuie luat în calcul doar conceptele consacrate în Cod. Introducerea unor noi noțiuni specifice legislației penale în afara Codului penal, creează probleme de interpretare a acestora. Mai mult ca atât, asemenea abordare contravine art. 1 alin. (1) și (2) din Codul penal. Prin urmare, în contextul celor invocate supra, suplimentar la reanalizarea oportunității completării art. 2 cu noțiunile indicate supra, se consideră necesară revizuirea tuturor amendamentelor din proiect unde acestea sunt utilizate. Cu referire la pct. 3, prin care se propune expunerea art. 3 într-o nouă redacție, se consideră necesară reexaminarea oportunității operării amendamentelor indicate. Astfel, nu este clar raționamentul indicării la art. 3 lit. a)-l), a unor componente de infracțiuni sau chiar capitole din Codul penal (exemplu: lit. b) și c) ce pot fi comise de către grupul criminal organizat sau organizația criminală. Sub acest aspect, se va reține că spectrul infracțiunilor care, conform Codului penal, pot fi comise de către grupul criminal organizat sau organizația criminală, este unul foarte larg și este inoportună specificarea acestora în cadrul articolului menționat. Din aceste considerente, se recomandă revizuirea pct. 3 din proiect și expunerea art. 3 din Legea nr. 50/2012, după cum urmează: „Articolul 3. Sfera de acțiune a legii Principalele domenii ale combaterii criminalității organizate includ prevenirea, detectarea și combaterea infracțiunilor care, conform Codului penal, se consideră comise de către un grup criminal sau o organizație (asociație) criminală, precum și infracțiunile comise în interesul acestora.”. În continuare, conform pct. 10 din proiect, se propune completarea art. 12 alin. (3) cu lit. c), având următorul cuprins: „c) culegerea de date despre organizație.” Totodată, în același context, la pct. 11, se propune completarea capitolului IV cu art. 131 și 141. Astfel, cuprinsul art. 131 urmează a fi expus după cum urmează: „Articolul 131. Culegerea de date despre organizație	<i>caracterizat prin clasa conducătoare, clasele intermediare și asuprite;</i> Se acceptă Pct. 3 redacta conform obiecțiilor <i>„Articolul 3. Sfera de acțiune a legii</i> <i>Principalele domenii ale combaterii criminalității organizate includ prevenirea, detectarea și combaterea infracțiunilor care, conform Codului penal, se consideră comise de către un grup criminal sau o organizație (asociație) criminală, precum și infracțiunile comise în interesul acestora.”</i> Acceptat parțial Măsurile specifice se referă în afara procesului penal și nu reprezintă măsură specială de investigație în cadrul procedurii procesuale penale
--	--	--

(1) Culegerea de date despre organizație se efectuează în privința organizațiilor create din fondurile unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale sau despre organizație care oferă asistență sau suport unui grup criminal organizat sau unei organizații (asociații) criminale.

(2) Organele abilitate cu funcții de control al organizațiilor comerciale sau necomerciale, la solicitările motivate ale autorităților menționate la art. 6 alin. (1), furnizează acestor autorități toate informațiile relevante și evidențele corespunzătoare, fără a înștiința persoanele sau organizațiile vizate în solicitări.

(3) Destinatarii responsabili de furnizarea datelor, precum și alte persoane care, în exercitarea obligațiilor de serviciu, au luat cunoștință de informații privind culegerea de date despre organizație sunt obligate să asigure confidențialitatea acestei informații.

(4) Dacă în rezultatul culegerii de date despre organizație au fost obținute evidențe concludente ale unui avantaj financiar sau al unui alt avantaj material în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale, autoritățile menționate la art. 6 alin. (1) sesizează organul de urmărire penală.”.

Referitor la amendamentele indicate supra, în vederea completării măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate cu o nouă măsură „Culegerea de date despre organizație”, comunicăm următoarele:

Inițial, atragem atenția asupra incertitudinii regimului juridic al măsurilor indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b) din Legea nr. 50/2012. Astfel, în conformitate cu art. 12 alin. (1) din legea prenotată, autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate exercită:

- 1) măsuri speciale de investigații;
- 2) măsuri specifice de combatere a criminalității organizate.

Dacă măsurile speciale de investigații sunt exercitate în condițiile prevăzute de Legea nr. 59/2012 cu privire la activitatea specială de investigații și de legislația procesual-penală (a se vedea art. 133-13812 din Codul de procedură penală), măsurile specifice de combatere a criminalității organizate au un regim juridic de reglementare aparte, iar dacă să privim prin prisma prevederilor art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală, măsurile specifice de combatere a criminalității organizate devin inoperante în măsura în care, potrivit legii procesuale,

normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Cod. Mai mult, metodele specifice sunt concepute de legiuitor ca instrumente fundamentate în ordinea juridică internă de care pot face uz organele competente ale statului pentru a desfășura cercetări penale în vederea descoperirii și contracarării infracțiunilor de criminalitate organizată. Din acest motiv, lipsa reglementărilor exprese în conținutul legii procesual penale, prin care ar fi clarificat regimul juridic al măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, exclude actualmente eficiența acestora din perspectiva desfășurării probatoriului în cadrul unui proces penal concret. Prin urmare, anterior operării unor modificări cu privire la măsurile specifice de combatere a criminalității organizate, se consideră judicios de a se conceptualiza regimul juridic al măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, așa cum acestea sunt prevăzute de Legea nr. 50/2012, din perspectiva eficientizării mecanismului existent prin operarea completărilor corespunzătoare în cadrul normativ al Codului de procedură penală. În caz contrar, efectuarea oricăror modificări legislative cu referire la art. 12 din Legea prenotată, la etapa actuală, sunt lipsite de sens și in aplicabile în practică. Mai mult ca atât, informațiile/rezultatele obținute de pe urma efectuării măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b), riscă să fie declarate nule și, respectiv, imposibil de utilizat în cadrul unui proces penal, pe motivul obținerii lor prin mijloace neprevăzute de Codul de procedură penală. În acest sens, potrivit art. 93 alin. (3) din Codul de procedură penală, elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobândite de organele de control de stat, organul de urmărire penală, organul care exercită activitate specială de investigații, de organul de constatare sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod. Sub alt aspect, urmează a fi reanalizată necesitatea existenței măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, în contextul posibilității aplicării de către organele specificate la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 50/2012, a măsurilor speciale de investigație, care la fel pot fi utilizate în prevenirea și combaterea criminalității organizate în sensul art. 2 din legea prenotată.	
---	--

În context, conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 59/2012, activitatea specială de investigații reprezintă o procedură cu caracter secret și/sau public, efectuată de autoritățile competente, cu sau fără utilizarea echipamentelor tehnice speciale, în scopul culegerii de informații necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, descoperirea și cercetarea infracțiunilor. Totodată, art. 6 alin (1) din aceeași lege, stabilește cercul organelor abilitate în efectuarea activității speciale de investigație. Astfel, potrivit articolului prenotat, activitatea specială de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Prin urmare, se constată că organele menționate la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 50/2012, în scopul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot face uz pe deplin de măsurile speciale de investigație, dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea cărora este reglementată în detaliu atât de Legea nr. 59/2012, cât și de Codul de procedură penală. Mai mult ca atât, din analiza specificului măsurii specifice de combatere a criminalității organizate, propuse la pct. 11 din proiect - „Culegerea de date despre organizație”, se constată că, în esență, măsura în cauză se aseamănă cu măsura specială de investigație prevăzută la art. 27 alin. (1) pct. 3) lit. c) din Legea nr. 59/2012 – „Culegerea de informații”. Astfel, potrivit art. 364 din Legea prenotată, culegerea de informații constă în dobândirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, bunuri mobile și imobile, fapte, evenimente și circumstanțe care prezintă interes, prin comunicare nemijlocită cu alte persoane, prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise, prin adresare de solicitări persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informații care prezintă interes, precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica cu o probabilitate sporită o persoană.

Situație similară se atestă și cu referire la propunerea de completarea a Legii nr. 50/2012 cu Articolul 141 „Agentul sub acoperire”. Astfel, potrivit

Se acceptă
Art. 14¹ exclus din proiect

	art. 141 alin. (1) propus la pct. 11 din proiect, „agentul sub acoperire este orice persoană care își dă consimțământul să colaboreze cu identitate fictivă sau reală, care se infiltrează sau se încadrează în grupuri criminale organizate, organizații (asociații) criminale, în scopul de a identifica sau reține autorii, participanții sau mijloacele utilizate de aceștia, pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a aduna informațiile și dovezile necesare pentru efectuarea investigațiilor.”. Nu este clar care este necesitatea completării cu o asemenea instituție nouă, în contextul existenței măsurii speciale de investigație prevăzute la 27 alin. (1) pct. 2) lit. d) din Legea nr. 59/2012 – „Investigația sub acoperire”, care, potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, reprezintă colectarea de date și informații de către investigatorul sub acoperire sub o identitate codificată, fictivă sau reală, care acționează în temeiul și în limitele prevederilor legale. Subsidiar, conform art. 36 alin. (4), investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, al Centrului Național Anticorupție, al Serviciului Vamal, al Serviciului Fiscal de Stat sau al Administrației Naționale a Penitenciarelor ori sunt persoane antrenate în efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete. Sursa de publicare a actelor normative se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului”. La pct. 4 textul „trei litere noi j), k) și l)” se va substitui cu textul „literele j)-l)”. La pct. 9, textul „Capitolul III” se va exclude ca fiind excedent. Totodată, noul articol propus la pct. 9 se va numerota cu „91” pentru a asigura numerotare consecutivă a articolelor.	Se acceptă Se acceptă Redactat conform obiecțiilor Se acceptă Redactat conform obiecțiilor
--	--	---

PCCOCS Nr. 3D/24-42 din 29.04.2024	La proiect -Noțiunile stipulate în textul art. 2 din Proiect, urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile art. 46 și 47 din Codul penal, pentru a exclude eventuale interpretări eronate și confuzii. -Completarea art. 6 alin.(1) din proiect cu Serviciul Fiscal de Stat. -Art. 14¹ din proiect (<i>Agentul sub acoperire</i>) urmează a fi amendat în sensul prevederilor Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații. -În conținutul art. 13¹ din proiect, expresia „culegerea de date despre organizație, urmează a fi amendată/exclusă	Se acceptă Art. 2 din Proiect redactat conform obiecțiilor Se acceptă a fost completat art. 6 alin. 1 cu „Serviciul Fiscal de Stat” Se acceptă Art. 14¹ exclus din proiect Se acceptă parțial Măsurile specifice se referă în afara procesului penal și nu reprezintă măsură specială de investigație în cadrul procedurii procesuale penale art.13¹ completat cu alin. (2) și (6)
---	--	--

SINTEZA REPETATĂ
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea
criminalității organizate

Ministerul Finanțelor Nr.07/4-04-306 din 14 iulie 2024	lipsă de obiecții și propuneri	Se acceptă
Ministerul Justiției Nr.04/01-7350 din 05 august 2024	Reiterăm asupra incertitudinii regimului juridic al măsurilor indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b) din Legea nr. 50/2012 și, respectiv, asupra oportunității efectuării oricăror modificări legislative cu referire la art. 12 din Legea prenotată, care, la etapa actuală, din punct de vedere juridic, sunt inaplicabile în practică. Or, reieșind din prevederile art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală, măsurile specifice de combatere a criminalității organizate devin inoperante în măsura în care, potrivit legii procesuale, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Cod. Motivația precum că măsurile specifice de combatere a criminalității organizate se aplică în afara procesului penal și nu reprezintă măsură specială de investigație în cadrul procedurii procesuale penale, nu constituie un argument plauzibil în vederea aplicării măsurilor specifice indicate, în lipsa reglementării regimului juridic al acestora în cadrul Codului de procedură penală. Astfel, deși măsurile indicate urmează a fi aplicate în afara unui proces penal, acest fapt nu exclude caracterul procesual al acestora, or, metodele specifice de combatere a criminalității organizate sunt concepute de legiuitor ca instrumente fundamentate în ordinea juridică internă de care pot face uz organele competente ale statului pentru a desfășura cercetări penale în vederea descoperirii și contracarării infracțiunilor de criminalitate organizată.	Nu se acceptă Măsurile specifice de combatere a criminalității organizate sunt efectuate în afara procesului penal și nu poartă caracter procesual Luând în considerație faptul că Legea procesual penală reglementează toate acțiunile întreprinse de către organele de drept competente, doar din momentul sesizării cu privire la comiterea infracțiunii, iar măsurile specifice de combaterea criminalității organizate ce vor fi aplicate de autoritățile cu atribuții în domeniu, urmăresc scopul de consolidarea capacităților de prevenire, depistarea și curmarea a subculturii criminale în afară procesului penal, iar în cadrul procesului penal autoritățile cu atribuții în domeniu desfășoară măsuri speciale de investigații în conformitate cu CPP. Totodată, prezenta Lega organică reglementează măsuri specifice de prevenire și combatere a criminalității organizate, aplicate de autoritățile cu atribuții în domeniu pentru a asigura protejarea persoanei, a societății și a statului împotriva acțiunilor ilegale ale grupurilor și organizațiilor criminale, astfel desfășurând măsurile specifice autoritățile

	Subsidiar, urmează a fi reanalizată necesitatea existenței măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, în contextul posibilității aplicării de către organele specificate la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 50/2012, a măsurilor speciale de investigații, care la fel pot fi utilizate în prevenirea și combaterea criminalității organizate în sensul art. 2 din legea prenotată. Mai mult ca atât, potrivit art. 1 alin. (2) din legea prenotată, măsurile speciale de investigații la fel pot fi aplicate în afara procesului penal. Așadar, organele menționate la art. 6 alin. (1) din <i>Legea nr. 50/2012</i>, în scopul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot face uz pe deplin de măsurile speciale de investigații, regimul juridic al cărora este reglementat în detaliu atât de <i>Legea nr. 50/2012</i>, cât și de <i>Codul de procedură penală</i>. Totodată, finalitățile urmărite prin adoptarea <i>Legii nr. 50/2012</i>, precum și atribuțiile organelor specializate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot fi perfect realizate prin aplicarea măsurilor speciale de investigații, nefiind necesară aplicarea altor măsuri specifice de combatere a criminalității organizate care, în mare parte, comportă o serie de similitudini evidente cu măsurile speciale de investigații. La Articolul I, pct. 2, după cuvintele „se completează” se va completa cu cuvintele „cu noțiunile” În cuprinsul proiectului urmează a fi revizuită numerotarea punctelor în vederea respectării ordinii numerice corecte a acestora.	competente pot identifica potențiali infractori și pot interveni înainte ca infracțiunile să fie comise, protejând astfel societatea și prevenind prejudicii majore Se acceptă redactat
Procuratura Generală Nr. 4-1d/24-319 din 19 iulie 2024	Pct.4 al proiectului propune reglementare principiilor prevenirii și combaterii criminalității organizate, fiind propus un principiu nou: îmbinarea metodelor publice și secrete. În acest sens este de menționat că Legea privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă, la art. 2 prevede principiile	Se acceptă redactat

cât și cea propusă în proiect, printre autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate figurează și Serviciul, prin intermediul subdiviziunilor sale specializate.

În context, remarcăm că art. 6 alin. (2) din legea supusă modificării prevede că „Autoritățile menționate la alin. (1) exercită atribuțiile de prevenire și combatere a criminalității organizate în domeniile care corespund competențelor prevăzute de Codul de procedură penală.”.

Prin urmare, art. 273 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 stabilește că „Organele de constatare sunt: d) Serviciul de Informații și Securitate - pentru infracțiuni ale căror prevenire și contracarare îi sunt atribuite prin lege”. Astfel, se atestă faptul că nu este o claritate în privința infracțiunilor care sunt expres atribuite Serviciului, și subsecvent, dacă este să interpretăm norma prevăzută la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, nu este evident domeniul în care Serviciul ar trebui să exercite atribuțiile de prevenire și combatere a criminalității organizate.

Astfel, luând în considerare că în situația respectivă, putem considera că norma vizată a generat un vid legislativ în partea ce vizează Serviciul, considerăm absolut necesar ca la art. 6 alin. (2) din legea de referință, după sintagma „Codul de procedură penală” să fie completată cu sintagma „, , și după caz, în domeniul care vizează pericolul indicat la art. 4 alin. (2) lit. r) din Legea securității statului nr. 618/1995”.

3. Din considerentele expuse la pct. 2 din prezentul Aviz, urmează a fi completat și art. 11 alin. (6) din legea supusă modificărilor, or, potrivit acestuia „Monitorizarea preventivă este realizată de autoritățile menționate la art. 6 alin. (1) din prezenta

**Se acceptă
Redactat**

	lege în domeniile care corespund competențelor prevăzute de Codul de procedură penală.”. Prin urmare, considerăm esențial ca la norma respectivă, după sintagma „Codul de procedură penală” să fie completată cu sintagma „, și după caz, în domeniul care vizează pericolul indicat la art. 4 alin. (2) lit. r) din Legea securității statului nr. 618/1995”. 4. Pct. 10 din proiect prevede modificarea art. 12 alin. (3) lit. b) din legea de referință, astfel încât, măsura specifică „infracțiunea controlată” este substituită cu măsura specifică „monitorizarea adunărilor membrilor grupurilor criminale organizate sau organizațiilor criminale;”. Decizia de a include noi măsuri specifice de prevenire și combatere a criminalității organizate este una salutară, însă nu este concisă necesitatea excluderii infracțiunii controlate din măsurile specifice ce pot fi efectuate în domeniul de referință, or, careva argumente justificative în acest sens nu au fost expuse. Astfel, conchidem că Nota informativă la proiect prevede doar substituirea măsurii specifice vizate cu o nouă măsură specifică, fără însă a argumenta temeinicia eliminării măsurii specifice „infracțiunea controlată” din lista măsurilor care pot fi aplicate corespunzător Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate. Prin urmare, luând în considerare că includerea măsurii specifice „monitorizarea adunărilor membrilor grupurilor criminale organizate sau organizațiilor criminale” are ca consecință eliminarea măsurii specifice „infracțiunea controlată”, considerăm că în lipsa unei argumentări justificative ce ar demonstra necesitatea de excludere, Serviciul nu se poate expune asupra susținerii modificărilor respective. 5. În același context, pct. 13 din proiect prevede și expunerea într-o nouă redacție a art. 14 din legea de referință, astfel încât, însuși prevederile ce vizează infracțiunea controlată sunt	Se acceptă nota informativă redactată <i>„Infracțiunea controlată în sensul Legii 50/2012 poate genera o impresie falsă de legalizare a infracțiunilor comise de investigatorul sub acoperire, ceea ce este absolut inadmisibil. Infracțiunea prin natura sa este întotdeauna o faptă ilegală. Respectiv, este inadmisibil ca o faptă să fie în același timp, atât legală, cât și ilegală. Imputabilitatea sau neimputabilitatea unei fapte ar trebui să fie tratată în limitele Codului penal.</i> <i>Apariția termenului de „infracțiune controlată” este legată de necesitatea practică de a controla activitățile infracționale ale unor persoane la faza de pregătire sau săvârșire . Astfel, investigatorul sub acoperire era folosit ca „coparticipant fictiv” la infracțiunea în derulare, având rolul de a acționa în limitele măsurii operative de investigații, cunoscută sub denumirea de „experiment operativ”, măsură care din 2012 nu se mai regăsește în nomenclatorul măsurilor speciale de investigații.”</i> Se acceptă parțial nota informativă redactată
--	--	---

	substituite cu prevederile referitoare la monitorizarea adunărilor membrilor grupurilor criminale organizate sau organizațiilor criminale. Propunerea respectivă, ca și în cazul precedent, expus la pct. 4 din prezentul Aviz, nu este argumentată și nu este prevăzut raționamentul excluderii măsurii specifice și a prevederilor ce reglementează „infracțiunea controlată”, nefiind specificări în Nota informativă la proiect. Astfel, considerăm că examinarea oportunității și temeiniciei prevederilor abordate la pct. 4 și 5 din prezentul Aviz necesită a fi precedată de argumentarea necesității operării modificărilor respective, or, lipsa unei justificări obiective generează obiecții privitoare la propunerea expusă la art. 10 și 13 din proiectul de lege supus avizării.	
Centrul Național Anticorupție Nr. ELO24/9892 din 08 august 2024	Prevederile proiectului promovează interesul public manifestat prin expunerea/completarea/modificarea și redactarea unor prevederi a legii prenotate în scopul racordării acesteia la prevederile Codului de procedură penală al Republicii Moldova, precum și lărgirea domeniului de aplicare a agravantei comiterii infracțiunilor. În consecință, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție	S-a luat act
Ședință interinstituțională din 13 septembrie 2024 (MAI-MJ-SIS)	S-A DECIS: 1. La pct. 2 din proiect, modificarea noțiunii de destinatar: de exclus sintagma „, fie că aceasta este sau nu parte terță”, iar după textul „,căreia îi sunt divulgate datele” de completat cu textul „care fac obiectul prezentei legi.”. 2. La art. 6 alin. (2) și la art.11 alin. (6) din Legea nr. 50/2012 sintagma „Codul de procedură penală” se va substitui cu cuvântul „legislație”.	S-a luat act

	3. La art. 7 alin. (1) din legea de referință, lit. b) se va completa cu sintagma „, , și după caz, activitate contrainformativă”. 4. La art. 12 din Legea nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate: 1) la alin. (1) textul „măsuri speciale de investigații și măsuri specifice de combatere a criminalității organizate” să va substitui cu textul „măsuri speciale de investigații, măsuri specifice de combatere a criminalității organizate, și, după caz, măsuri contrainformative”; 2) alin. (2), să va completa la final cu textul „, , iar măsurile contrainformative sunt realizate în conformitate cu Legea nr. 179/2023 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă”; 3) la alin. (3), lit. b) se abrogă. 5. Se va completa nota informativă cu motivarea necesității excluderii și completării măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate. 6. Proiectul va fi redactat în urma celor convenite în cadrul ședinței respective.	
--	--	--

Ministru al afacerilor interne

Adrian EFROS